

RAPPORT FRÅN ETT FORSKNINGSCIRKELARBETE

Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?

RAPPORT FRÅN ETT FORSKNINGSCIRKELARBETE

Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?

Jonna Sandin Larkander
Pernilla Ouis

INLEDNING

DENNA RAPPORT har skrivits på uppdrag av Institutet för hållbar stadsutveckling (ISU) för att bredda och fördjupa tjänstepersoners och forskares kunskap om hur vi kan främja inkluderande offentliga rum i planerings-, genomförande- och förvaltningsarbetet. Rapporten är baserad på det arbete som bedrevs i en forskningscirkel på samma tema från september 2017 till april 2018. Under denna period träffades kontinuerligt en grupp tjänstepersoner från Malmö stads förvaltningar och forskare från Malmö universitet för att dela kunskaper, erfarenheter och insikter i ämnet. Till grund för varje träff fanns ett inläsningsmaterial som både inbegrep Malmö stads och forskares rapporter och underlag (se litteraturlista s. 28). Båda organisationer bidrog till cirkelns planering, upplägg och genomförande.

Den största behållningen med cirkelarbetet var, förutom ökade insikter i ämnet, arbetssättet i sig, som var nytt för många deltagare och möjliggjorde kontinuerlig reflektionstid med kollegor som jobbar med liknande frågor, fast inom ramen för andra uppdrag i kommunen och på universitet. Forskningscirkeln blev en plattform för en förutsättningslös dialog där det fanns möjlighet att ifrågasätta en del av de förgivettagna sanningar som alla organisationer går och bär på.

Vad är ISU?

Institutet för hållbar stadsutveckling (ISU) bildades för 10 år sedan och är en etablerad samverkansplattform som ägs till lika delar av Malmö stad och Malmö universitet. Syftet med plattformen är att öka samverkan om hållbar stadsutveckling genom ett tätare utbyte av forskning, kunskapsunderlag och erfarenheter.

Rekommendationer

Efter att vi summerat arbetet i forskningscirkeln landade vi i följande rekommendationer:

Lär känna platser inför utveckling

Inga platser skapas i neutrala rum utan är en del av ett socialt, historiskt och miljömässigt sammanhang. Vad har platser använts till tidigare och vad används de till nu? Finns det grupper som använder dem idag och hur upplever de i så fall platserna? Vad saknar de? Hur upplever andra platserna? Vad finns det för föreställningar om dem? Vilka grupper skulle vilja använda dem i högre grad? Involvera, bland annat, människor som har lokal kunskap om platser i processen.

Ta tillvara de befintliga offentliga rummen

Det finns många underutnyttjade platser i staden som skulle kunna levandegöras och aktiveras mer än idag. När staden växer behöver naturligtvis nya

platser tillkomma, men förtätningen gör det även nödvändigt att ta hand om de befintliga platserna på ett bättre sätt och göra dem användbara och intressanta för fler. Exempel på insatser kan vara att förlägga aktiviteter eller verksamheter vid platserna, att utveckla platserns fysiska utformning och gestaltning, att väderanpassa dem och att bemanna dem i samband med vissa aktiviteter.

Håll liv i stadens platser över tid

Det räcker inte att arbeta med inkludering under planering och uppbyggnad av offentliga rum. Kommunen behöver även skapa förutsättningar för att platser ska kunna tas om hand och utvecklas över tid, tillsammans med olika brukargrupper och aktörer. Att skapa förutsättningar för inkluderande, välkomnande och trygga miljöer är en kontinuerlig process som aldrig helt kan avslutas.

Bredda förståelsen av vad ett offentligt rum kan vara

Tänk bredare kring olika typologier när offentliga rum/mötesplatser utformas. De kan vara utanför, innanför och mellan byggnader, under takpelare och i arkader. Olika grupper tilltalar av olika typer av miljöer och aktiviteter och även kommersiella miljöer fungerar för många som viktiga mötesplatser.

Vad gör ISU:s gränsgångare?

ISU gränsgångare är tjänstepersoner och forskare som inom ramen för sina ordinarie anställningar i Malmö stad och på Malmö, underlättar samarbeten, för att bidra till en mer forskningsbaserad praktik och praktikorienterad forskning.

Ta hänsyn till klimatet när mötesplatser utformas

Många föredrar att vistas inomhus under årets kalla årstider. Fundera på om det går att ta större hänsyn till sol, vind, regn och temperaturförhållanden när mötesplatser utformas och om det på vissa platser är bättre att planera för trivsamma vistelser i tillgängliga och gemensamma inomhusmiljöer.

Gör stadens rum attraktiva för fler

Hämta in kunskap från grupper som inte är så synliga i de offentliga rummen idag och undersök om de skulle vilja använda stadens platser i högre grad och i så fall till vad. Fundera exempelvis på om vissa platser kan ges en mer intim skala och utformning för att tilltala grupper som inte trivs vid platser med hög exponering.

Inga platser skapas i neutrala rum, utan alla platser finns i ett historiskt, socialt och miljömässigt sammanhang som vi inte alltid har så mycket kunskap om.

Skapa fler intressanta målpunkter i bostadsområden

Den största bristen på intressanta målpunkter och väl omhändertagna platser finns ofta i stadens socioekonomiskt utsatta områden och i vissa ytterområden. För att vi ska känna oss inkluderade och trygga på en plats behöver vi något specifikt att känna oss inkluderade i. Det gäller både för de boende som vill ha trivsamma närmiljöer och besökande som behöver en konkret anledning för att bekanta sig med nya platser, särskilt om dessa platser har rykte om sig att vara otrygga.

Skapa enkla vägar för att påverka platsers utformning

För att fler ska engagera sig i platsers utformning och skötsel är det viktigt att kommunen tydligt kommunicerar om, hur, vad och när den enskilde medborgaren kan påverka. Det finns exempel på projekt där Malmö stad arbetat för att underlätta olika typer av medborgarinvolvering, men sannolikt behöver kommunen arbeta på bredare front med dessa frågor framöver. Genom att låta medborgare delta i utvecklingen av platser kan de lättare få en relation till dem och känna ett långsiktigt engagemang för platsers fortlevnad.

Vad menas med offentliga rum?

Ordet offentlig har två betydelser: Den första är allmän eller gemensam. Den andra är öppen eller tillgänglig. Nationalencyklopedin beskriver dessa rum som "del av bebyggelsemiljö som är tillgänglig för allmänheten, t.ex. gator, passager, gallerior, torg och parker. Husens fasader, plank och vegetation kan betraktas som väggar i de offentliga rummen. Begreppet är tillämpligt främst i städer och stadsliknande samhällen." Offentliga rum är alltså öppna rum i staden, som alla människor oavsett bakgrund, ska ha lika tillträde till. De offentliga rummen har därför också demokratiska dimensioner, som platser där människor kan mötas fritt. Plan och Bygglagen skiljer på allmän plats och kvartersmark. Allmän plats är en yta som är avsedd för ett gemensamt behov och förvaltas av kommunen. Med kvartersmark avses all mark inom ett planområde som förvaltas av fastighetsägaren. Dessa miljöer kan upplevas som lika offentliga som de som finns på allmän plats, även om de i lagtexten regleras på ett annat sätt.

Varför är inkludering viktig i de offentliga rummen?

För att de offentliga rummen ska fylla sin demokratiska funktion är det viktigt att inga människor eller grupper känner sig exkluderade från dessa rum. Det är alltså ett uppdrag för stadsplanerare att skapa offentliga rum där alla, oavsett bakgrund, kan känna sig hemma. Att det finns öppna platser där människor kan mötas, diskutera och organisera sig, är grunden för demokrati. De offentliga rummen bör därför vara attraktiva platser för alla, så att inte särintressen tillåts styra. De offentliga rummens öppenhet och tillgänglighet kan vara särskilt viktiga för personer som har begränsad tillgång till egna "privata rum". Om vissa grupper tar makt över de offentliga rummen och får andra grupper att känna sig exkluderade kan detta tolkas som ett demokratiskt problem. Inkluderande offentliga rum kan leda till oväntade möten mellan människor som visserligen kan leda till konflikter, men i förlängning även leda till en ökad förståelse för andra.

Skapa en tydlig ansvarsfördelning när brukargrupper involveras

När brukargrupper involveras i planering, utveckling och skötsel av platser är det viktigt att utforma överenskommelser på rätt nivå så att det tydligt framgår vilka åtagande olika parter har, under vilken tidsperiod med mera. För att skapa större möjligheter för deltagande i förvaltning behöver sannolikt nya arbetssätt utvecklas.

Ibland behöver kommunen medla mellan olika brukargrupper

Om flera grupper vill nyttja en plats för olika typer av aktiviteter kan det uppstå motsättningar och intressekonflikter som kräver att en tredje part går in och medlar, för att hitta en lösning som gör platsen tillgänglig för alla som vill använda den. Kommunen kan fylla en viktig roll i detta sammanhang för att undvika att vissa grupper känner sig exkluderade.

Att skapa förutsättningar för inkludering är därför en kontinuerlig process som aldrig helt kan avslutas.

Samarbeta mer för att undvika otrygga platser

Ibland kan en platsbildning främja brottslighet i form av exempelvis snarklangning och våld. Det interna samarbetet inom kommunen mellan exempelvis stadsbyggnadskontoret, gatukontoret, socialtjänsten och skolor samt det externa samarbetet med exempelvis polisen och civilsamhället, behöver förstärkas för att öka kunskapen om hur platser fungerar och hur brott kan stävjas.

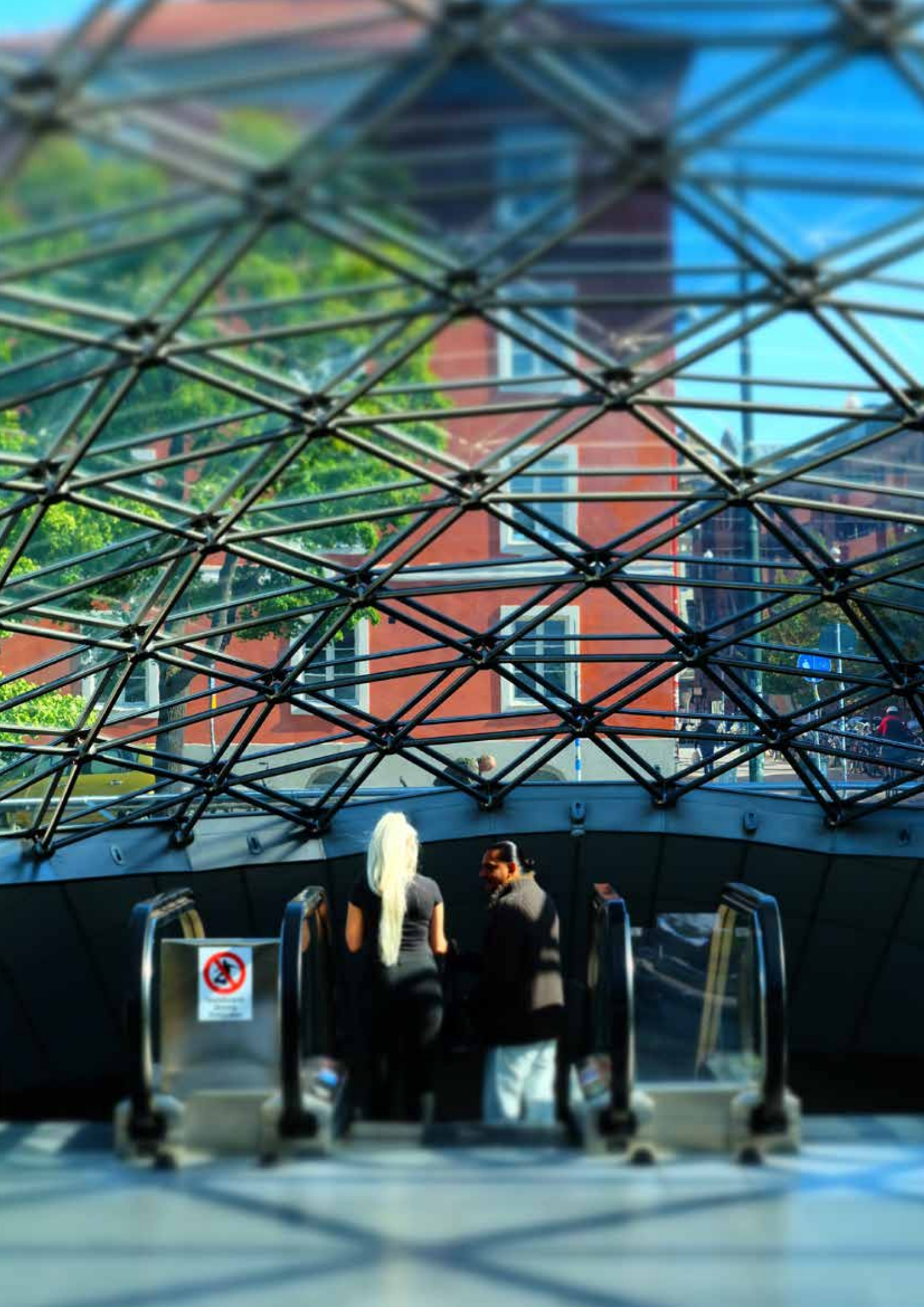
Hitta former för lärande i stadsutvecklingsarbetet

Att skapa mötesplatser är ofta ett återkommande tema i stadsutvecklingsammanhang, men kommunen behöver lära av de erfarenheter som gjorts på området och vilka slutsatser som den forskning som bedrivits inom fältet kommit fram till. Fler utvärderingar behövs av hur platser fungerar och vilka som använder dem, både före och efter investeringar. Förutom att jobba mer aktivt med utvärderingar kan kommunen behöva utveckla andra former för ett mer strukturerat lärande tillsammans med forskare och andra aktörer. Utvärderingar och forskningscirkelrar är exempel på två verktyg, men det behövs sannolikt fler.

SAMMANFATTNING AV FORSKNINGSCIRKELNS RESONEMANG

NEDANSTÅENDE SAMMANFATTNING över forskningscirkelns resonemang utgår från de centrala frågorna som diskuterades, snarare än de tematiska uppläggen vi hade på träffarna. Texten innehåller inte referenser till dem som presenterade eller specifik litteratur, men detta kan utläsas i bilagorna (forskningscirkelns program och litteraturlistan). Tre veckor före varje tillfälle på forskningscirkeln skickades texter ut för inläsning till deltagarna. Vid varje tillfälle gavs korta presentationer av forskare eller tjänstepersoner. Resten av tiden ägnades åt gemensamma diskussioner som dokumenterades i minnesanteckningar.

Hur upplever vi platser?

Cirkeln inleddes med en deltagande observation vid platsen för kommande Station Rosengård, som stadsutvecklingsprocessen Amiralstaden intresserat sig för. Utifrån frågeställningarna **1) känner du dig hemma här? 2) känner du dig trygg? 3) känner du dig inkluderad?** resonerade gruppen kring upplevelsen av platsen genom att utgå från sig själva. Den egna subjektiva upplevelsen av att gå eller vistas i en viss miljö är en etablerad metod, som inom forskning

på engelska kallas för "situated architectural experience". Metoden kan ge en förståelse för hur olika subjekt upplever utformningen av de offentliga rummen. Genom att reflektera över vilka vi själva är (till exempel kön, klass, etnicitet, utbildningsnivå och ålder) kan vi också få en tydligare förståelse för varför vi upplever en viss miljö på ett visst sätt och att våra upplevelser kanske inte delas av alla. Det fanns en pedagogisk poäng med att göra övningen i ett så kallat "invandrantätt" område. Majoriteten av oss som genomförde övningen var kvinnor från svensk medelklass. I denna miljö blev vi plötsligt i minoritet som kvinnor och etniska svenskar, vilket gav oss möjlighet att reflektera över att vi inte tillhörde den normerande majoriteten. En subjektiv upplevelse ger en annan förståelse än en inläst text.

Med tanke på gruppens homogena sammansättning var det föga förvånande att vi tolkade platsen på liknande sätt. Det som framförallt påverkade vår upplevelse var huruvida vi bodde, eller av andra anledningar rörde oss i närheten av platsen, i vår vardag eller inte. Det visar på vikten av att det finns attraktiva målpunkter i stadens alla delar för att känslan av hemhörighet och trygghet ska infinna sig hos så många som möjligt. Som någon uttryckte det:

”Det behövs något att vara inkluderad i för att en känsla av inkludering ska skapas.” En sådan målpunkt kan exempelvis vara en aktivitet, en verksamhet eller ett sammanhang.

Garanterar en delaktig planering en delaktig användning och förvaltning?

Från kommunens håll finns tendenser att förutsätta att en bred delaktighet i planeringen av platser automatiskt leder till att många använder platserna aktivt i sin vardag. I praktiken är det ofta en komplex palett av samverkande och exkluderande maktordningar och omständigheter som avgör vilka, om några, grupper som väljer att ta en plats i besittning. I detta sammanhang är begreppet *intersektionalitet* relevant, som används för att beskriva hur olika maktordningar samverkar (från engelskans ”intersect”), utifrån sociala kategoriseringar som kön, etnicitet, klass, ålder, funktionsnedsättning och sexualitet.

Vilka grupper som inkluderas respektive exkluderas varierar ofta beroende på sammanhanget. Inga platser skapas i neutrala rum, utan alla platser finns i ett historiskt, socialt och miljömässigt sammanhang som vi inte alltid har så mycket kunskap om. Förutsättningarna för platser förändras dessutom ständigt; när människor flyttar och byter vanor och i takt med att

staden och samhället runt omkring förändras. Att skapa förutsättningar för inkludering är därför en kontinuerlig process som aldrig helt kan avslutas. Även om en plats är välfungerande under en lång tid kan det plötsligt uppstå ett nytt läge som gör att en ny process kring platsens innehåll och utformning behöver ta vid. En delaktig planering innebär alltså inte per automatik en delaktighet i förvaltningen och användningen av platsen. För att få en långsiktig hållbarhet i användningen kan det vara viktigt att de brukare som var involverade

---

Men i praktiken kan ytliga möten med människor som är annorlunda än oss själva snarare stärka stereotypa föreställningar om ”dom andra” och bli en grogrund för konflikter. De offentliga rummen i sig skapar kanske inte så ofta möten i ordets vanliga bemärkelse, men däremot tvingar platserna oss att förhålla oss till andra som inte är som vi.

i planeringen också erbjuds att vara delaktiga i förvaltningen av platsen. Med delaktig förvaltning avses i detta sammanhang skötseln av platsen både i fysisk bemärkelse men också i utveckling av regleringar för bruk och konfliktlösning.

Blir vi mer inkluderade av möten?

En annan aspekt är att kommunen ibland tenderar att ställa höga förväntningar på vad de offentliga rummen ska bidra till. Vi pratar mycket om mötesplatser och vad de kan skapa i form av stärkt socialt kapital och inkludering i samhället. Men i praktiken kan ytliga möten med människor som är annorlunda än oss själva snarare stärka stereotypa föreställningar om "dom andra" och bli en grogrund för konflikter. De offentliga rummen i sig skapar kanske inte så ofta möten i ordets vanliga bemärkelse, men däremot tvingar platserna oss att förhålla oss till andra som inte är som vi. Stadslivet bygger på att vi bryr oss "lagom" mycket om varandra, genom att vi upprätthåller en viss distans. Vi kan inte engagera oss i alla människor vi möter och på så vis är inte alla mänskliga interaktioner i de offentliga rummen egentliga "möten" mellan (okända) människor. Om rummen inbegriper ett mer konkret görande med andra finns det bättre förutsättningar för att de ska bidra till faktisk inkludering. Bemanninge platser kan i detta

sammanhang fylla en viktig funktion för att skapa goda förutsättningar för interaktion, genom att medla i möten mellan människor med olika bakgrund som annars skulle kunna bli konfliktfyllda.

Kan inkludering av vissa exkludera andra?

Vid vissa tillfällen har kommunen arbetat mer direkt mot vissa brukargrupper, för att tillmötesgå deras önskemål om innehåll på en plats. Som en följd av detta har en del platser utformats för en specifik användning och i hög grad befolkats av en specifik brukargrupp. Fördelen med detta angreppssätt är att det ibland resulterat i att platser använts i högre utsträckning än vanligt. Nackdelen är att andra grupper kan känna sig exkluderade av en alltför styrd, "regisserad", målgruppsanpassad användning. Inom forskning brukar detta beskrivas i termer av *platsinnanförskap* respektive *platsutanförskap*. Ett starkt platsinnanförskap är inte odelat positivt i offentliga rum, eftersom det kan innebära känslan av ett exkluderande ägarskap för platsen, som kan göra att andra brukare känner sig ovälkomna. Ibland har kommunen behövt gå in mer aktivt och medla mellan olika brukargrupper för att undvika att konflikter

uppstår. En viktig utmaning framöver blir att utforma överenskommelser på rätt nivå med olika brukargrupper för att skapa goda förutsättningar för förvaltning och jämlik delaktighet.

Vilka skapar vi platser för?

Malmö stads inriktning mot att bereda plats för skateboardåkning och graffiti/gatukonst i många offentliga rum har haft betydelse för vilka som använder dem. Egenskaper som risktagande och exponering, som premieras av dessa aktiviteter, attraherar företrädesvis män. Det har varit ett effektivt sätt att aktivera platser och ligger i linje med Malmö stads önskan om att upplevas som en ung och cool stad, men är problematisk i ett jämlikhets-/jämsällhetsperspektiv, eftersom det inte utformats attraktiva miljöer för andra grupper i lika hög grad.

Graffiti och skate betraktas i många sammanhang som nyskapande och vitala alternativa rumsskapande praktiker, som omvärderar vad som kan göras på en plats och möjliggör människors "fria" och "spontana" användning. Detta är ofta arkitekters och planerarens syn på platsanvändning, som ibland betraktas som styrande. Men en alltför okritisk hållning till de alternativa "underifrån"-initiativen riskerar att osynliggöra marginaliserade grupper

inom den alternativa praktiken eller hur den praktiken relaterar till andra, mer eller mindre, alternativa praktiker. Exempelvis kan skejtande män konkurrera ut barn med kickbikes från platser som barnen skulle vilja använda.

Rapporten *Ung livsstil Malmö* från 2017 visar att de minst fysiskt aktiva i Malmö är unga tjejer med utländsk bakgrund och från en låg socioekonomisk klass. Malmö stad har inte lyckats särskilt väl med att nå dessa ungdomar med stadens fritidsutbud. Studien visar att denna grupp unga tjejer ofta efterfrågar mer organiserade aktiviteter än de som vanligtvis äger rum på de offentliga platserna. I det som tidigare kallades för stadsområde söder har det funnits positiva erfarenheter av att nå denna grupp, när kommunen förlagt fritidsaktiviteter i anslutning till skoltid i samarbete med skolor.

Förutom mer organiserade aktiviteter finns det belägg för att många unga tjejer umgås i kommersiella miljöer, som shoppingcentrum, för att gå och handla, sitta och fika, prata eller bara observera. Det finns en tendens att denna typ av aktiviteter värderas mer negativt än de som traditionellt utförs i offentliga rum, vilket kan vara problematiskt ur ett jämställhetsperspektiv. Forskning visar att vissa unga tjejer upplever att stökiga killar premieras av samhället, genom att

få tillgång till lokaler och organiserade aktiviteter, medan tjejernas önskemål om aktiviteter blir osynliggjorda.

Genuskodade platser i traditionella och patriarkala sammanhang

I traditionella och patriarkala sammanhang betraktas ofta offentliga miljöer som mäns arenor och kvinnor förväntas uppehålla sig i hemmet och i andra mer privata sfärer. Detta beskrivs inom forskning som *moraliska geografier*, eftersom olika moralkoder tillskrivs män respektive kvinnor och är kopplade till de platser de förväntas vara i. För inte så länge sedan var denna typ av värderingar även vanligt förekommande bland svenskar. En kvinna kunde på 1920-talet arresteras för "lätjtjefullt och sedeslöst leverne" om hon vistades ensam i

Ett starkt platsinnanförskap är inte odelat positivt i offentliga rum, eftersom det kan innebära känslan av ett exkluderande ägarskap för platsen, som kan göra att andra brukare känner sig ovälkomna.

en park. I dagens svenska, sekulära samhälle är vi ganska omedvetna om våra egna normer, trots att vi anser oss tillhöra en normkritisk tradition. Detta präglar även gruppen planerare, som ofta utgörs av en mer eller mindre homogen grupp medelklass-svenskar. För att skapa förutsättningar för fler att använda de offentliga rummen behöver vi en ökad förståelse för vad som hindrar grupper att använda dessa miljöer idag.

I en del offentliga rum är genuskodningen fortfarande stark. Detta kan exempelvis synliggöras i vissa områden där en stor andel av befolkningen har sin bakgrund i ett annat land. Där går det ibland att få syn på tydligt manligt präglade offentliga miljöer, där män sitter tillsammans och umgås medan kvinnor håller sig i periferin eller skyndar sig förbi. Kvinnor väljer ofta att inte befinna sig ensamma i dessa manligt kodade miljöer, utan rör sig i grupper med andra kvinnor eller tillsammans med sina makar eller andra manliga släktingar. I debatten om "hedersrelaterat våld och förtryck" har denna fråga uppmärksamats, men då har fokus ofta varit på unga tjejers sexuella frihet och det har sällan varit en fråga om jämlik tillgång till de offentliga rummen. Genom en feministisk stadsplanering, som utgår från kvinnors behov, kan kvinnors exkludering i de offentliga rummen uppmärksammas.

Det finns även andra sociala kategoriseringar än

Men ur ett demokratiskt perspektiv finns det även risker med den tillfälliga användningen, om exempelvis grupper som tillåtits vara med och utforma en plats känner sig exkluderade från den långsiktiga utvecklingen av platsen eller om den tillfälliga användningen i praktiken enbart gynnar sårinressen och inte bidrar till att bredda deltagandet i förvaltningen av platsen.

kön som påverkar föreställningar om de offentliga rummen. Olika klantillhörigheter eller etniska och/eller religiösa identiteter kan påverka synen på vem som får vistas var. Dessa föreställningar är svåra för utomstående att identifiera. I traditionella samhällen kan platser även anses vara laddade av övernaturliga väsen, som kan påverka människor på olika, oftast negativa, sätt. Exempelvis kan kvinnor och barn skrämmas till att undvika vissa platser, helt eller under vissa tider av dygnet, och de kan stigmatiseras om de befinner sig på fel plats vid fel tidpunkt. Detta är en aspekt som sällan uppmärksammas i stadsplaneringen. Det är viktigt att påminnas sig om att i ett modernt, sekulärt samhälle som Sverige råder modernitetens *disenchantment*, eller *avförtrollning*, som innebär att det övernaturliga inte längre existerar i människors medvetande. Människor från mer traditionella samhällen kan däremot "ladda" platser med betydelser som tillskrivs det övernaturliga.

Ibland skapar möten otrygghet

Det finns exempel på när kommunens ambitioner att utveckla nya mötesplatser inte gett önskat resultat. Ibland kan en platsbildning i själva verket underlätta brottslighet i form av exempelvis knarklangning och våld. Kommunen behöver bli bättre på att samarbeta med polisen, socialtjänsten, skolor och civilsamhället i brottsutsatta områden, för att förstå de informella maktordningar som ofta sätter en tydlig prägel på hur områden fungerar och hur platser används. Engagemanget och den lokala kunskapen finns ofta bland de föreningsaktiva och i olika självförvaltningsgrupper. Framöver behöver kommunen hitta sätt att nå och föra en tydligare dialog med dessa grupper och skapa plattformar där civilsamhället kan påverka områdesutvecklingen. Tyvärr har, enligt polisen, en del av det positiva arbetet med områdesutvecklingsfrågor som tidigare drivits av kommunen försvagats, till följd av en omorganisation 2017, när

stadsområdesförvaltningarna omvandlades till centrala fackförvaltningar.

Boende i vissa marginaliserade områden kan även utsättas för det som kallas *territoriell stigmatisering*, det vill säga att de tillskrivs en uppsättning negativa egenskaper på grund av var de bor. Unga män i denna typ av områden kan känna alienation inför majoritetssamhället och ägna sig åt kriminella aktiviteter, som stenkastning och stölder som skapar otrygghet för andra människor. Alienation uppträder där människor känner misstro, kränkning, skam och konflikt. Om de inte bearbetar sina känslor kan de omsättas i våldshandlingar. Handlingarna kan vara ett sätt att få makt, känna sig erkänd och skapa spänning i en annars ganska sysslolös och trist tillvaro. Att känna alienation i förhållande till skola, myndigheter, "det

---

Underlaget ledde till att kommunen relativt snabbt genomförde tester i den fysiska miljön för att öka tryggheten. Testerna blev ett synligt resultat för alla som engagerat sig i processen.

svenska" och så vidare kan leda till att man istället söker sig till andra grupper och relationer där det går att känna tillit och stolthet.

Hur aktiveras platser?

Platsers gestaltning har betydelse för hur vi betar oss i de offentliga miljöerna. Arkitekturen kan ha en *medierande* roll som påverkar var och hur människor inrättar sig i de offentliga rummen och vilka aktiviteter som sker där. Det är enklare att utforma platser så att de främjar en specifik användning än att gestalta platser så att människor med olika preferenser och behov ändå vill dela samma yta. Sittplatsers placering och utformning kan exempelvis vara avgörande för om främlingar känner sig bekväma att uppehålla sig på samma plats och interagera med varandra.

Forskning visar att när människor känner en stark anknytning till platser så skapas det mer variation i de offentliga rummen. Det teoretiska begreppet *placemaking*, beskriver hur känslomässiga band uppstår mellan människor och fysiska rum. Platser blir meningsbärande genom människors delaktighet och deras olika praktiker. Det handlar inte om att platserna i sig själva har några speciella inneboende egenskaper. Det är snarare upplevelserna av en plats, eller upplevelserna av delaktighet i fysiska förändringar av en plats,

som ger upphov till känslor, som i sin tur föder vidare engagemang i en självförstärkande spiral.

Tillfällig användning har blivit ett vanligt förekommande begrepp i stadsutvecklings-sammanhang. Begreppet används för att beskriva en aktivering av underutnyttjade områden, platser eller byggnader under en begränsad tid. Ofta blir det ett tillfälle att experimentera med olika typer av användningar utan att det krävs mycket expertis eller stora resurser. Den tillfälliga användningen är en möjlighet att bredda deltagandet i stads-utvecklingsprocesser genom att fler grupper möts och interagerar, utvecklar ståndpunkter och är med och testar olika alternativ. Men ur ett demokratiskt perspektiv finns det även risker med den tillfälliga användningen, om exempelvis grupper som tillåts vara med och utforma en plats känner sig exkluderade från den långsiktiga utvecklingen av platsen eller om den tillfälliga användningen i praktiken enbart gynnar särintressen och inte bidrar till att bredda deltagandet i förvaltningen av platsen.

Hur skapar vi möjligheter för medborgarinvolvering?

En viktig aspekt av inkludering är hur medborgare involveras. Ett exempel på medborgarinvolvering är Amiralstadens arbete, där kommunen tar tillvara på de initiativ som finns bland invånarna genom att involvera sig i deras processer – snarare än att bjuda in invånarna till tydligt avgränsade moment i planeringen. Arbetet bygger på att utveckla kunskapsallianser tillsammans med medborgarna och aktörer från samhällets sektorer, för att gemensamt utveckla ett lärande som tar tillvara på både synliga och osynliga kunskaper. Det handlar om att långsiktigt bygga relationer som är baserade på ömsesidighet, tillit och aktivt lyssnande, för att skapa ett brett och långsiktigt engagemang för områdets utveckling.

Ett annat exempel är projektet Trygga Lokalgator, som initierades efter att en Malmöbo, via Malmöinitiativet, föreslog att kommunen skulle förbättra trafiksituationen på Möllevången. Initiativet fick stöd av cirka 1000 medborgare och ledde till att gatukontoret fick i uppdrag att arbeta med frågan. Ambitionen var att skapa goda förutsättningar för medborgarinvolvering och inkludering samt en snabbare beslutsprocess inom kommunen. Kommunen drog nytta av det engagemang som fanns för frågan genom att skapa en fokusgrupp, där medborgare hade möjlighet att delta aktivt i arbetet tillsammans med tjänstepersoner och politiker. På kort tid utarbetades ett underlag till politiken som tog hänsyn till bland annat fokusgruppens synpunkter och de felanmälningar som kommit in via kundservice. Underlaget ledde till att kommunen relativt snabbt genomförde tester i den fysiska miljön för att öka tryggheten. Testerna blev

En positiv utveckling som trots allt har skett är att det idag finns en förståelse för att vi behöver planera med medborgarna och inte för dem, vilket bidragit till en annan förståelse för hur engagemang skapas.

ett synligt resultat för alla som engagerat sig i processen. Nu har testerna utvärderats och gatukontoret söker för närvarande medel för mer permanenta åtgärder. Idag tillämpas arbetssättet i Trygga Lokalgator även i Västra Hamnen och Lindängen. I framtiden kan ett ökat samarbete mellan gatukontoret och stadsbyggnadskontoret leda till att arbetssättet eventuellt kan användas i tidiga skeden i planprocessen.

Brist på lärande i områdesutvecklingsarbetet

Områdesutvecklingsinsatser har genomförts i olika former sedan 1970-talet i Malmö, men det finns ofta brist på långsiktighet och lärande i insatserna. Enligt en forskningsrapport som tittat på insatser i Södra Sofielund/Seved från och med 1995 till Områdesprogrammets dagar (2010–2015), finns det svårigheter att lära av tidigare insatser, trots mängder av projekt och erfarenheter. Arbetet bedrivs ofta i projektform med ett väl avgränsat mål och en tidsbegränsning, som innebär att nya arbetsformer kan prövas med olika samverkansparter och på det sättet vara nyskapande. Samtidigt innebär projektformen organisationsutmaningar eftersom arbetet ofta är ganska löst kopplat till ordinarie verksamhet och därför har en tendens att "dö ut" efter projekttidens slut. Om projekten inte utvärderas och/eller lärandet inte integreras i den ordinarie verksamheten så kan projektifieringen innebära att lärdomar ofta tappas bort. En positiv utveckling som trots allt har skett är att det idag finns en förståelse för att vi behöver planera med medborgarna och inte för dem, vilket bidragit till en annan förståelse för hur engagemang skapas.

METOD

För den som är intresserad av hur forskningscirkelarbetet bedrevs kommer här en beskrivning av arbetssättet och upprinnelsen till forskningscirkeln.

Varför startade Institutet för hållbar stadsutveckling (ISU) en forskningscirkel?

Forskningscirkeln startades för att bredda och fördjupa kunskapen om ett ämne som engagerat många tjänstepersoner i Malmö stad och forskare på Malmö universitet under en längre tid, nämligen hur vi kan skapa inkluderande offentliga rum. Syftet var att vi – forskare och tjänstepersoner – tillsammans skulle utveckla kunskapen om utmaningar och möjligheter med att skapa inkluderande rum i Malmö. Samtidigt ville vi lyfta de sociala frågorna i ISU:s arbete på ett tydligare sätt än tidigare, genom att identifiera ett ämne som många tjänstepersoner och forskare brottas med i sin vardag och har behov av att utveckla i sitt arbete. I samband med olika pågående stadsutvecklingsprocesser fanns det ett tydligt behov av att samla, dela och

fördjupa kunskapen om hur offentliga rum kan utvecklas till inkluderande, trygga och intressanta platser. Ju fler vi pratade med om ämnet desto mer insåg vi hur relevant det var; inte bara för några enskilda individer utan för flera organisationer. Dessutom hade Malmö universitet bedrivit en del forskning på området som inte var så känd på de tekniska förvaltningarna. Här såg vi, som ISU-gränsgångare, en möjlighet att göra en insats!

Varför användes forskningscirkelformen?

Grunden för forskningscirkelmetodiken, så som vi uppfattat den, är att den utgår ifrån principen om att lärande bygger på ett ömsesidigt utbyte mellan olika kompetenser. Det handlar inte om att forskare ska lära ut – utan snarare om att gå in i en gemensam process för att bygga ny kunskap tillsammans. För oss som arbetar med samverkansplattformen ISU är detta en viktig grundtanke som vi ville förmedla i forskningscirkelarbetet. Därför säkerställde vi att både forskare och tjänstepersoner tog en aktiv roll i planeringen, genomförandet och ledningen av cirkeln. Båda organisationers forskning och arbeten synliggjordes vid varje cirkeltillfälle, genom att representanter bjöds in för att presentera och hålla i diskussioner. Dessutom hade båda

---

Vad gör ISU:s gränsgångare?

ISU gränsgångare är tjänstepersoner och forskare som inom ramen för sina ordinarie anställningar i Malmö stad och på Malmö, underlättar samarbeten, för att bidra till en mer forskningsbaserad praktik och praktikorienterad forskning.

organisationerna fasta deltagare i cirkelarbetet och samordningen av arbetet sköttes gemensamt.

För tjänstepersoners del finns det sällan möjlighet att frigöra tid för att förutsättningslöst reflektera kring ett ämne i grupp, utan att detta har en tydlig koppling till något som på kort tid ska levereras till politiken i ett specifikt syfte. Det finns ofta en mängd rapporter, utredningar och skrivelser som ligger och samlar damm på skrivbordet, men få tillfällen att läsa, reflektera och diskutera kunskapsunderlag tillsammans med andra. Forskningscirkeln erbjöd ett kompetensutvecklingsforum som få tidigare har haft tillgång till på Malmö stads tekniska förvaltningar.

För forskares del, finns det på liknande sätt, sällan möjlighet att dela med sig – och utveckla sin forskning tillsammans med praktiker. Att få direkt tillgång till praktiken, eller "fältet", är alltid värdefullt för forskare, det vill säga att få insyn i tjänstepersoners erfarenheter av att arbeta med specifika sakfrågor i praktiken. Forskningscirkeln erbjöd ett unikt tillfälle att pröva hur forskningen relaterar till praktiken, så som den ser ut för en grupp kommunala tjänstepersoner i Malmö stad.

Vilken roll spelade ISU i sammanhanget?

ISU har i många år främst arbetat med att

förmedla kommunens, universitets och andra organisationers kunskap i ämnen som berör hållbar stadsutveckling via konferenser, seminarier, workshops, nyhetsbrev med mera. Samverkansplattformen har däremot inte tagit en så aktiv roll i att generera ny kunskap och nya samarbeten tidigare. Forskningscirkeln är därför ett viktigt avstamp för ett nytt arbetssätt inom ISU, som framöver i första hand ska främja forsknings- och utbildningssamverkan mellan Malmö universitet och Malmö stad.

Forskningscirkelns form, där en fast grupp av deltagare träffas kontinuerligt under en längre tidsperiod för att tillsammans dela, fördjupa och utveckla kunskapen kring en specifik fråga är en möjlighet för ISU att bidra på ett nytt sätt. ISU blir i detta sammanhang den samlande noden som säkerställer att så många infallsvinklar på en frågeställning som möjligt blir belysta från både

---

Det handlar inte om att forskare ska lära ut – utan snarare om att gå in i en gemensam process för att bygga ny kunskap tillsammans.

forskningens- och kommunens perspektiv samt att gränsöverskridande nätverk av människor som jobbar med liknande frågor bildas.

Hur genomfördes arbetet?

Cirkelns övergripande frågeställning identifierades tillsammans med tjänstepersoner och forskare. Detta var viktigt för att säkerställa att ämnets relevans var tillräckligt högt för att motivera bildandet av en forskningscirkel. Därefter påbörjades planeringen av programmet tillsammans med ISU:s nätverk inom universitet och Malmö stad. Ett rekryteringsarbete startade för att säkra att ett flertal tjänstepersoner och forskare hade möjlighet att delta i cirkeln. Många förvaltningar var intresserade av att få med en eller flera representanter i arbetet.

Följande förvaltningar deltog:

- Miljöförvaltningen
- Kulturförvaltningen
- Gatukontoret
- Stadsbyggnadskontoret
- Fritidsförvaltningen
- Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Därutöver deltog även, i varierande grad, ett antal forskare från följande institutioner på Malmö universitet:

- Institutionen för socialt arbete
- Institutionen för urbana studier
- Institutionen för konst, kultur och kommunikation (K3)

Varje forskningscirkeltillfälle hade ett samlande tema som forskare och praktiker presenterade olika infallsvinklar på. De som bjöds in för att presentera sina arbeten fick även ansvara för att hålla i efterföljande diskussioner utifrån ett antal förberedda frågeställningar. Varje forskningscirkel avslutades med en reflektionsstund där deltagarna fick möjlighet att formulera vad de tog med sig in i sitt eget arbete och vad de ville att cirkeln skulle följa upp vid ett senare tillfälle. På så sätt fick vi kontinuerligt inspel från deltagarna som gjorde att vi kunde modifiera programmet efter varje gång, så att det i så hög grad som möjligt gick i linje med deltagarnas önskemål och intressen.

Vad fick deltagarna ut av forskningscirkelarbetet?

Något som flera deltagare lyfte fram som den största behållningen var själva arbetssättet i sig, som var nytt för många. Formatet gjorde det möjligt att träffa kollegor som jobbar med liknande frågor, fast inom

ramen för andra uppdrag på kommunen och universitet. Kollegor från olika förvaltningar inom staden liksom kollegor på olika institutioner och fakulteter inom universitetet har ofta svårt att hinna mötas i det dagliga arbetet för diskussioner på samma tema. En av cirkelns viktigaste betydelser blev därför att fungera som en mötesplats. Många hade inte vetskap om varandra sedan tidigare och fick under de återkommande träffarna en unik möjlighet att ta del av varandras insikter och perspektiv i fördjupade diskussioner om olika sakfrågor, i ett sammanhang som inte ställde krav på snabba leveranser i ett visst syfte. Som någon uttryckte det: "Om vi ska skapa ett mer socialt hållbart Malmö behöver vi lära oss mer om (och öka tilliten till) olika professioner och ta intryck av varandras kompetenser." Många betonade efteråt att de kommer att använda sina nya nätverk i sitt kommande arbete och att de underlag

---

Ju fler vi pratade med om ämnet desto mer insåg vi hur relevant det var; inte bara för några enskilda individer utan för flera organisationer.

som sammanställts kring sakområdet kan vara användbara även i framtiden."

Cirkeln blev en plattform för en förutsättningslös dialog, där det fanns möjlighet att ifrågasätta en del av de förgivettagna sanningar som alla organisationer går och bär på. Allt förarbete som krävdes inför varje månatlig träff var ett par timmars inläsning, vilket gjorde inkörsporten enkel, även för de handläggare som är hårt arbetsbelastade i övrigt. För många tjänstepersoner blev detta en möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling och ett tillfälle att ta del av forskningsrapporter och kunskapsunderlag som skrivits på senare år och få möjlighet att resonera om detta i ett initierat och engagerat sammanhang.

De deltagande forskarna betonade betydelsen av att föra en dialog med praktiker och få tjänstepersoners direkta respons på sin forskning. Många diskussioner inom akademien förhåller sig på en teoretisk nivå. Detta forum gav istället en annan typ av respons från dem som arbetar praktiskt med frågorna i sin vardag, vilket ger andra värden tillbaka till forskningen. Om forskning ska bidra till samhällsnytta så behöver forskare förstå hur det ser ut i verkligheten och hur de bäst kan bidra till en förbättrad praktik. En av forskarna upptäckte tydliga mottagare till sin forskning, som efter inledande diskussioner i cirkeln lett vidare till fortsatt utbyte.

Program forskningscirkel 2017

Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?

I höst startar ISU (Institutet för hållbar stadsutveckling) en forskningscirkel på temat "Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?". Ämnet engagerar många forskare och praktiker och har aktualiserats i samband med att stadsutvecklingsprocessen Amiralstaden dragits igång. Cirkeln tar sin utgångspunkt i de lärdomar som finns i arbetet med Rosengårdsstråket och liknande processer, för att undersöka hur Malmö stad kan understödja utvecklingen av mer inkluderande, trygga och intressanta platser.

Vad är en forskningscirkel?

En forskningscirkel bygger på principen om ett ömsesidigt utbyte mellan forskning och praktik. En aktiv dialog lägger grunden till ett gemensamt kunskapande i syfte att utveckla de involverades verksamheter.

29 september

Introduktion av cirkeln och området

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH)

- Vad är en forskningscirkel?
- Beskrivning av området och vilka som bor här
- Kort introduktion till Amiralstaden
- Upplevelsebaserad observation av platser

27 oktober

Intersektionalitet, planeringspraktiker och delaktighet

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH) Emma Paulsson (GK) och Peter Parker (MAH)

- Vad innebär begreppet intersektionalitet och hur kan man tänka kring det i planeringen?
- Vad har vi för planeringspraktiker och normer kring delaktighet?
- Vilka försök till delaktighet i förvaltning har gjorts längs Rosengårdsstråket?

23 november

Vilka planerar vi för och vilka når vi inte? Exempel på när kön, etnicitet, religion, klass och ålder spelar roll.

Samtalsledare: Pernilla Ouis (MAH), Johanna Sixtensson (MAH), Karolina Bergmark (FF) Emma Paulsson & Elin Brusewitz (GK)

- De fysiskt inaktiva bland Malmös unga
- Det offentliga rummet som arena för manligt identitetsskapande
- Unga kvinnors möjligheter och hinder att ta plats
- Religiösa genusnormer och deras betydelse i det offentliga rummet

15 december

Trygghetsfrämjande – och brottsförebyggande arbete

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH), Per-Olof Hallin (MAH), Kajsa Körner (GK), representant från Polisen

- Gatukontorets trygghetsstrategi
- Hur kan vi förstå konflikter mellan ungdomar och myndigheter och hur kan vi samverka för lösningar?
- Hur arbetar Polisen med trygghetsskapande åtgärder?

Malmö högskola blev Malmö universitet 2018.

Program forskningscirkel 2018

Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?

Under 2018 fortsätter ISU (Institutet för hållbar stadsutveckling) arbetet i forskningscirkeln "Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?". Ämnet engagerar många forskare och praktiker och har aktualiserats i samband med att stadsutvecklingsprocessen Amiralstaden dragits igång. Cirkeln tar sin utgångspunkt i de lärdomar som finns i arbetet med Rosengårdsstråket och liknande processer, för att undersöka hur Malmö stad kan understödja utvecklingen av mer inkluderande, trygga och intressanta platser.

Vad är en forskningscirkel?

En forskningscirkel bygger på principen om ett ömsesidigt utbyte mellan forskning och praktik. En aktiv dialog lägger grunden till ett gemensamt kunskapande i syfte att utveckla de involverades verksamheter.

19 januari

Sammanfattning av diskussioner och erfarenheter från stadsområden

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH), Lena Pripp (ASF), Fiona Winders (KF)

- Sammanfattning av cirkeldiskussioner så här långt
- Erfarenheter från stadsutvecklingsarbetet i Seved & Lindängen

16 februari

Platsens gestaltning, mening och innehåll

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH), Jesper Magnusson (MAH), Peter Parker (MAH), Maria Teder (SBK)

- Det fysiska rummets gestaltning
- Tillfällig användning
- Placemaking

28 mars

Processens betydelse

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH), Anna Seravalli (MAH), Anna Wachtmeister & Modan Akbarnazim (Amiralstaden), Amanda Neleryd (GK)

- Medborgarinvolvning
- Medskapande
- Gatukontorets dialogarbete

27 april

Reflektioner och utvärdering

SAMTALSLEDARE: Pernilla Ouis (MAH), cirkeldeltagarna

- Vad tar jag med mig in i mitt arbete? Reflektioner från cirkeldeltagarna
- Utvärdering av innehåll och form

Forskningscirkelns form, där en fast grupp av deltagare träffas kontinuerligt under en längre tidsperiod för att tillsammans dela, fördjupa och utveckla kunskapen kring en specifik fråga

TEMATISK LITTERATURLISTA

Denna rapport innehåller inga referenser till specifik litteratur, men den som är intresserad kan läsa vidare i den litteratur som studerades under forskningscirkeln. Nedanstående lista anger denna litteratur sorterad efter tema, även om viss litteratur spänner över flera teman. Observera att ur böckerna lästes endast utvalda delar.

INTERSEKTIONALITET

Arbetsmarknadsdepartementet (2014). *Inte bara jämställdhet – Intersektionella perspektiv på hinder och möjligheter i arbetslivet*. SOU 2014:34.

Lisberg Jensen, E. & P. Ouis (2014). *Det gröna finrummet: Etnicitet, friluftsliv och naturumgängets urbanisering*. Stockholm: Carlssons förlag.

FÖRVALTNING AV PLATSER

Parker, P. (2014). "Samproduktion av platser former för deltagande i utveckling av mötesplatser längs Rosengårdstråket". I C. Listerborn, K. Grundström, R. Claesson, T. Delshammar, M. Johansson & P. Parker (reds.), *Strategier för att hela en delad stad: Samordnad stadsutveckling i Malmö*. Malmö University: MAPIUS.

Paulsson, E. (2016). *Göra plats: Graffiti, kommunal förvaltning och plats som relationell effekt*. SLU: Acta Universitatis agriculturae Sueciae 2016:27.

UPPLEVELSE, ARBETSMETOD OCH MEDBORGARINVOLVERING

Scholl, C. et al. (2017). *Guidelines for Urban Labs, URB@Exp project 2014-2017*, JPI Urban Europe.

Lawaczeck Körner, K. (2016). *Walking along, wandering off and going astray: A critical normativity approach to walking as a situated architectural experience*. Lund University: The Department of Architecture and Built Environment.

UNGDOMARS PLATSSKAPANDE UR ETT GENUSPERSPEKTIV

Sixtensen, J. (2018). *Häriifrån till framtiden: Om gränslinjer, aktörskap och motstånd i tjejers vardagsliv*. Malmö University, Health and Society, Doctoral Dissertation 2018:1.

Blomdahl, U., Elofsson, S., Bergmark, K. och L. Lengheden (2017). *Ung livsstil Malmö: En studie av ungdomar i högstadiet*. Stockholms universitet & Malmö stad.

Brusewitz, E. (2017). *För vem byggs staden? Skejt i Malmö ur ett kritiskt perspektiv*. SLU: Examensarbete 30 hp Landskapsarkitekturprogrammet, SLU.

TRYGGHET OCH SOCIAL UTSATTHET

Hallin, P-O et al. (2014). *Att laga revor i samhällsväven – om social utsatthet och sociala risker i den postindustriella staden*. Malmö: Urbana Studier, MAPIUS nr 18.

Per-Olof Hallin, P-O, Jashari, A., Listerborn, C., Popoola, M. (2011). *Varför kastar de sten? – om konflikter och erkännande*. Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

STADSPLANERING OCH HÄLSA

Emmelin, M. & M. Eriksson (2012). *Kan socialt kapital "byggas in" i våra bostadsområden och därmed förbättra invånarnas upplevda och mentala hälsa?*. Ett diskussionsunderlag framtaget för Kommission för ett socialt hållbart Malmö.

Arbetsgruppen för stadsplanering (2012). *Stadens rumsliga påverkan på hälsa*. Kommission för ett socialt hållbart Malmö. (Arbetsgruppen för stadsplanering på uppdrag av: Eva Engquist, Christer Larsson, Katarina Pelin. Sammanställd av: Marianne Dock, Bertil Johansson, Håkan Kristersson)

DET FYSISKA RUMMETS GESTALTNING

Asplund, J. (1983). *Tid, rum, individ och kollektiv*. Malmö: Liber.

Magnusson, J. (2016). *Clustering architectures: the role of materialities for emerging collectives in the public domain*. Lund University: The Department of Architecture and Built Environment.

TILLFÄLLIG ANVÄNDNING AV PLATSER

Madanipour, A. (2018). "Temporary use of space: Urban processes between flexibility, opportunity and precarity". *Urban Studies*, Vol. 55(5) 1093–1110.

Jonna Sandin Larkander

JONNA SANDIN LARKANDER är samhällsvetare och arbetar som samhällsplanerare på strategiavdelningen på stadsbyggnadskontoret i Malmö. Inom ramen för sitt arbete som gränsgångare för ISU (Institutet för hållbar stadsutveckling) har Jonna i uppdrag att utveckla planeringsunderlag för sociala frågor i samarbete med Malmö universitet.

Pernilla Ouis

PERNILLA OUIS har en doktorsgrad i humanekologi från Lunds universitet och är docent i hälsa och samhälle, inriktning etniska relationer. Hon är verksam som lektor i socialt arbete och sexologi vid Malmö universitet, och är gränsgångare för samverkansplattformen ISU (Institutet för hållbar stadsutveckling). Under 2018 har hon även samordnat ISU:s verksamhet.

TACK!

Författarna vill tacka följande personer för stöd under arbetet med forskningscirkeln:
Marianne Dock, Kajsa Körner, Jesper Magnusson, Emma Paulsson och Peter Parker.

REDAKTION:

Jonna Sandin Larkander
Pernilla Ouis

KORREKTUR:

Lotta Solding

FOTOGRAFER:

Magdalena Alevra (s. 5, 8, 12)
J. R. Andersson (s. 1, 2-3, 4, 6-7, 9, 10, 14, 16, 19, 20, 23, 24, 25, 32)
Jesper Magnusson (s. 13, 15, 17, 22)

FORM:

Jadesign

TRYCK:

Holmbergs, Malmö, 2018

Från kommunens håll finns tendenser att förutsätta att en bred delaktighet i planeringen av platser automatiskt leder till att många använder platserna aktivt i sin vardag. I praktiken är det ofta en komplex palett av samverkande och exkluderande maktordningar och omständigheter som avgör vilka, om några, grupper som väljer att ta en plats i besittning.

RAPPORT FRÅN ETT FORSKNINGSCIRKELARBETE

Hur skapar vi inkluderande offentliga rum?

Institutet för hållbar stadsutveckling (ISU)

bildades för 10 år sedan och är en etablerad samverkansplattform som ägs till lika delar av Malmö stad och Malmö universitet. Syftet med plattformen är att öka samverkan om hållbar stadsutveckling genom ett tätare utbyte av forskning, kunskapsunderlag och erfarenheter.

www.isumalmo.se